

Historia

2014-03-26 11:30:03

Historia

Najstarsza udokumentowana historycznie wzmianka o Kobiórze pochodzi z 1467r. XV-wieczny Kobiór był niewielką osadą zagrodniczą, do początków następnego stulecia liczącą zaledwie 9 gospodarstw. Wygląd XVII -wiecznego Kobióra przybliża mapa pszczyńskiego wolnego państwa stanowego sporządzona w 1636r. przez Andreasa Hindenberga. Można zauważyć na niej folwark, istniejący już prawdopodobnie w XVI w.

Jeszcze na początku XVIII wieku istniała w Kobiórze stadnina, w której hodowano około 200 koni dla potrzeb książąt pszczyńskich. Po przeniesieniu stadniny do oddalonej o 20 km Wisły Wielkiej, w latach czterdziestych XIX wieku, kobiórski folwark został zlikwidowany, a pozostałe po nim zabudowania przejęła służba leśna. Dziś na tym terenie znajdują się obiekty nadleśnictwa, które utworzono w 1820r.

Okoliczne lasy zachęcały do polowań i wypoczynku. Doceniając to, w 1861r. książęta pszczyńscy wybudowali pałacyk myśliwski, służący właśnie tym celom. Z Pszczyzny wiodła doń wysadzona dębami aleja, której fragmenty zachowały się do dziś, tworząc wraz z "zameczkiem" zespół zabytków przyrodniczo-kulturowych ziemi pszczyńskiej.

Znacząco na rozwój miejscowości wpłynęła wybudowana w latach 1862 - 1863 szosa łącząca Kobiór z Tychami i Murckami, a także zbudowanie linii kolejowej między Szopienicami i Dziedzicami. Pierwszy pociąg przejechał tą trasą 24 czerwca 1870r. Dzięki tej inwestycji uzyskano, bowiem bezpośrednie połączenie z koleją warszawsko - wiedeńską. Z chwilą uruchomienia linii kolejowej skończyła się era poczty konnej i dzięki temu od 1884 roku Kobiór ma własny urząd pocztowy.

W 1905 roku Kobiór liczył 1250 mieszkańców. Funkcję wójta pełnił Franciszek Jastrzemski, a sekretarzem był kierownik miejscowej szkoły Kroker. On też zajmował się sprawami lokalnego urzędu stanu cywilnego i stał na czele kobiórskiej ochotniczej straży pożarnej.

W 1914 roku, kiedy wybuchła I Wojna Światowa do szeregów cesarskiej armii niemieckiej zaciągnięto ponad 200 kobiórczan. Ponad 50 z nich poległo. Mieszkańcy wyraźnie odczuwali skutki wojny, bowiem wprowadzono obowiązkowe oddawanie płodów rolnych i żywności. Dla potrzeb armii zabrano większość koni. Do pracy brakowało mężczyzn, więc ciężkie prace polowe wykonywały dzieci, starcy oraz kobiety. Po wprowadzeniu kartek żywnościowych pojawiły się osoby z poza miejscowości, by tu w drodze handlu wymiennego uzyskać pozakartkowe artykuły spożywcze.

W trudnym okresie powstań śląskich, w których również uczestniczyli Kobiórczanie w walkach o Stare Koźle, Bierawe, Zakrzów, Leśnicę, Góra św. Anny funkcję wójta pełnił Paweł Machalica # 0 0000†0 0000 00 . W okresie tym powstawały organizacje niepodległościowe takie jak Rada Robotniczo - Chłopska, komórka Polskiej Organizacji Wojskowej, koło Narodowego Stronnictwa Robotników, czy też „Sokół”.

Podczas plebiscytu Kobiór miał dwa obwody głosowania # 0 0000 0 000000 000000 00 i każda z nich miała własne listy swych wyborców oraz odrębną urnę. Oficjalne wyniki plebiscytu ogłosiła Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa w dniu 7 maja 1921 roku:

	wieś	obszar dworski	razem
Uprawnionych do głosowania	989	333	1322
W tym tzw. emigranci	76 (7,7%)	17 (5,1%)	93 (7%)
Liczba głosujących	974 (98,5%)	317 (95,2)	1291 (97,7%)
Liczba głosów za Polską	797 (82%)	256 (80,8%)	1053 (81,6%)
Liczba głosów za Niemcami	175(18%)	61 (19,2%)	236 (18,4%)
Głosy nieważne	2	-	2

W latach 20-tych zlikwidowano odrębność obszaru dworskiego i od tego czasu Kobiór stanowił jedną zwartą jednostkę administracyjną liczącą ponad 2450 mieszkańców.

Pierwszy preliminarz budżetowy powstał w Gminie w 1925 roku. Po stronie wpływów pochodzących z podatków i różnych opłat przewidziano 6272 zł (miesięczna pensja kierownika szkoły wynosiła ponad 100zł). Po stronie rozchodów znalazły się następujące pozycje:

Utrzymanie administracyjne gminy	2740 zł
Utrzymanie dróg gminnych	300 zł
Utrzymanie szkoły bez płac	1500 zł
Ochrona przeciwpożarowa	132 zł
Pomoc ubogim	1400 zł
Inne wydatki	200 zł

W 1919 roku erygowano parafię katolicką. Jednak Kościół wzniesiony kilka lat wcześniej wymagał jednak dalszych nakładów finansowych. Koszty ponosili parafianie oraz Gmina. Pieniądze jednak nie wystarczyły na całkowity remont, wówczas proboszcz wystarał się w Kurii o pożyczkę w wysokości 5000zł. Natomiast w 1934 roku wydano z budżetu gminy 500 zł na pierwsze dzwony kościelne.

Do najważniejszych przedsięwzięć okresu międzywojennego zaliczyć można elektryfikację Kobióra. Koszty ponosiła gmina, która też została właścicielem sieci energetycznej. W związku z dużymi kosztami wystąpiono o pożyczkę w kwocie 20 000 zł.

Przez długie lata biuro kobiórskiej gminy mieściło się w prywatnych domach. W styczniu 1930 roku uchwalono wzniesienie budynku gminnego. Prace budowlane rozpoczęto w 1935 roku, obiekt ten do dziś pełni siedzibę urzędu gminy z przerwą w latach 1977 - 1991. W okresie tym w Kobiórze istniał posterunek Policji Wojewódzkiej, który w swoim zakresie obejmował tylko Kobiór.

W 1939 roku w przygotowaniach do obrony na skraju Kobióra saperzy zaczęli budować umocnienia. Przygotowywano zawały leśne, zasieki z drutu kolczastego, kopano okopy. Pluton saperów zakwaterowano na terenie tartaku. W obronie Kobióra zginęło 13 polskich żołnierzy, a 42 zostało rannych. Po wycofaniu się żołnierzy z terenu Kobióra, do miejscowości wkroczyli Niemcy i zamordowali bezbronnych mężczyzn, spalono domy, wzięto zakładników, których przetrzymywano w więzieniu. Z chwilą wejścia do Kobióra Wehrmachtowi zaczęto organizować niemiecki urząd gminy. W czasie okupacji większość kobiórzeńców znalazła się na liście narodowości niemieckiej. Resztę mieszkańców pozbawiono praw obywatelskich i majątku. Krwawe wydarzenia zniechęcały do podejmowania działalności konspiracyjnej, mimo to istniały tu zaczątki organizacji podziemnych. Niemal wszyscy wermachtowcy pochodzący z Kobióra, którzy dostali się do niewoli na froncie zachodnim służyli później w Polskich Siłach Zbrojnych. Uczestniczyli w walkach we Włoszech, Francji, Belgii, Holandii, Niemczech.

W roku 1941 przy teraźniejszej ul. Leśników zbudowano trzy duże baraki, w których umieszczano więźniów. W ten sposób powstał podobóz KL Auschwitz - Birkenau # 1. Przebywało w nim jednorazowo ponad 200 więźniów. Marne wyżywienie, wyczerpująca i szkodliwa praca oraz nieludzkie traktowanie doprowadzały ich do skrajnego wyczerpania. Zmarłych wywożono do obozu w Oświęcimiu. W 1943 roku podobóz został zlikwidowany.

W styczniu 1945 roku natarła piechota radziecka, oddziały niemieckie nie stawiały większego oporu i wycofały się w kierunku Czarkowa. Pewien odsetek żołnierzy Wehrmachtu przebywający w rejonie Kobióra stanowili Ślązacy. Rzucili broń i postanowili poddać się Rosjanom. Niestety zostali wszyscy rozstrzelani a szczątki pogrzebano w pobliskim lesie. Ostatni czerwonarmięści opuścili Kobiór w maju. Następnie pełnomocnik wojewody na powiat pszczyński mianował pierwszego powojennego naczelnika gminy. Został nim Aleksander Chęciński. Wicenaczelnikiem został Józef Plichta. A w skład pierwszej Rady Gminy w wyniku nominacji wchodził: Józef Penkala, Klicha, Stefan Machalica, Jerzy Ryś, Józef Domżał i Franciszek Grolik. Chęciński urzędował jedynie przez 2 miesiące a w tajnym głosowaniu na jego następcę został wybrany Józef Malcharek - zasłużony dla Kobióra działacz przedwojenny. W roku 1945 władze komunistyczne zlikwidowały gminy jednowioskowe i zaczęły funkcjonować gminy zbiorcze. Kobiór ze względu na jego specyficzne położenie geograficzne przetrwał do 1954 roku jako gmina jednowioskowa nowego typu. Następnie podjęto kolejną decyzję o reorganizacji podziału administracyjnego kraju. Ustawa Sejmowa likwidowała dotychczasowe gminy i tworzyła jednostki zwane gromadami, które liczyły od 2 do i więcej wsi. Z podanych już przyczyn Kobiór i tym razem nie odczuł tej zmiany. Istniał jako jednowioskowa gromada do 1972 roku. W 1973 roku ponownie powstały gminy zbiorcze. Gminę Kobiór tworzyły trzy wioski: Kobiór, Piasek i Czarków. W 1977 roku dokonano samolikwidacji Gminy Kobiór, która z dniem 1 lutego stała się częścią Tych. Powstał wówczas Komitet Osiedlowy Samorządu Mieszkańców. Włączenie do Tych spowodowało totalne zahamowanie rozwoju miejscowości. W 1989 roku władze Tych wyłożyły do wglądu plany zabudowy Kobióra, które przewidywały rozbudowę wsi do 9,5 tys. oraz do 14 tys. mieszkańców, co zaniepokoiło miejscowych działaczy. Wzmocniło to wolę walki o odłączenie się od Tych. Głównym inicjatorem poczynań na rzecz przywrócenia Kobiórowi dawnego statusu był Czesław Świerkot, który zapoznał i przekonał Franciszka Schmidta do swoich racji. Następnie z inicjatywy F.Schmidta powstało Stowarzyszenie Miłośników Kobióra. Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Sądzie Wojewódzkim, przez co mogło efektywnie walczyć o odłączenie swej wioski. Poparto wybór na posłów Bolesława Twaroga, Jana Rzymekę, Stefana Sobieszkańskiego, którzy później wspierali kobiórzeńców w dążeniu do odtworzenia gminy. Następnie wybory wygrał wspierany przez kobierskich działaczy Komitet Obywatelski, co miało duże znaczenie przy podejmowaniu decyzji o podziale miasta. Owocny również okazał się kontakt z wojewodą śląskim Wojciechem Czechem. Wręczono mu akt poparcia dla jego pracy na rzecz Śląska, wówczas wojewoda zdecydowanie poparł dążenia kobiórzeńców. W grudniu 1989 roku przeprowadzono referendum w sprawie reaktywowania Gminy Kobiór - udział wzięło 90% mieszkańców, z czego 75% poparło inicjatywę ponownego utworzenia własnej gminy. W dniu 22 grudnia 1990 roku nadeszła historyczna chwila, premier rządu, Tadeusz Mazowiecki, podpisał dokument, na mocy, którego Kobiór z dniem 2 kwietnia 1990 roku ponownie stał się samodzielną gminą. Stowarzyszenie Miłośników Kobióra zorganizowało wybory do Rady Gminy. Na wójta gminy radni wybrali Stefana Ryta, który pozostał nim do dnia dzisiejszego.

Od kiedy Kobiór ponownie pojawił się na samorządowej mapie Polski jako samodzielna gmina, nastąpił znaczny jej rozwój, dzięki czemu stała się ona atrakcyjnym miejscem zarówno dla mieszkańców jak i osób odwiedzających Kobiór. Symbolami własnej tożsamości są herb i sztandar oraz obchodzone corocznie z okazji święta patrona przypadającego w dniu 25 maja „Dni Kobióra”.

Położenie gminy determinuje jej rozwój, który ukierunkowany został na wykorzystanie walorów turystycznych oraz korzystnej lokalizacji. Aby uczynić miejscowość jeszcze bardziej atrakcyjną, staraniem wspólnoty samorządowej został wykonany gazociąg wraz z siecią rozdzielczą. Cała gmina posiada sieć wodociągową. W trosce o zachowanie czystości wód rzeki Korzeniec wybudowano oczyszczalnię ścieków, systematycznie budowana jest sieć kanalizacyjna. Atrakcyjność Kobióra znacznie wzrosła dzięki budowie wielofunkcyjnych zbiorników wodnych na rzece Korzeniec o łącznej powierzchni 15 ha. Zbiorniki te wybudowano w górnym biegu rzeki, gdzie woda jest najczystsza. Już dziś pełnią one funkcję: ośrodka wędkarskiego, retencyjnego, rekreacyjną i przeciwpowodziową. W 2005 roku zakończyła się modernizacja gminnych obiektów sportowych, które służą nie tylko zawodnikom, ale wszystkim mieszkańcom gminy. W planach jest rozbudowa szkoły podstawowej wraz z pełnowymiarową halą sportową. W listopadzie 2006 roku zakończyła się budowa ronda w centrum Kobióra, które znacznie usprawniło układ komunikacyjny tej miejscowości. Rozwój gminy jest zgodny z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stawiających na rozwój nieuciążliwych usług i przemysł rolno-spożywczy. Kobiór jest jedną z niewielu śląskich gmin wolnych od szkód górniczych.

INTERNETOWY SERWIS INFORMACYJNY

URZĄD GMINY KOBIOR

Niewątpliwą zaletą tej miejscowości jest jej położenie wśród lasów gęsto poprzecinanych duktami leśnymi dającymi świetne warunki do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej, szczególnie, że przez gminę przebiega międzynarodowa trasa rowerowa R-4 łącząca Europę Północną z Wiedniem. Do atrakcji turystycznych Kobióra należy zabytkowy Pałacyk Myśliwski w Promnicach, w którym obecnie znajduje się hotel, pochodzący z początków XX wieku, kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, przy którym zbudowano kopię groty Matki Boskiej z Lourdes czy Muzeum Regionalne mieszczące się w zabytkowym budynku Smolarni. Ostatnie lata to również okres ożywionej współpracy zagranicznej z węgierskim miastem Sajószentpéter, słowacką Dobšiná i czeskim Šternberkiem.

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie

[bezpośredni link do strony www](#)